

УДК 658.3

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.

Сафарова Р. В., здобувач ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м.Маріуполь

Сафарова Р.В. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на управління персоналом промислового підприємства.

Важливим внутрішнім чинником, який впливає на систему управління є персонал підприємства, так як є трудовим потенціалом підприємства і рушійною силою його інноваційного розвитку. У статті розглядаються тенденції зростання значущості впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на систему управління персоналом сучасного промислового підприємства. До зовнішніх факторів прямого впливу відносяться покупці, конкуренти, акціонери, постачальники і трудові ресурси холдингу. Зовнішніми факторами непрямого впливу виступають державне регулювання, політична нестабільність країни, система освіти, рівень культури країни та розвиток науки. Проаналізував всі фактори впливу на систему управління персоналу, можна зробити висновок, що для успішного вирішення стратегічних завдань ефективного управління персоналом підприємства першорядне значення має визначення впливу усіх факторів на показники оцінки ефективності праці, своєчасне і повне використання резервів зростання і вдосконалення на базі цього науково обґрунтованої системи аналізу та планування продуктивності праці та оцінки ефективності управління різними категоріями персоналу підприємства. Здійснений автором у роботі аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища промислового підприємства дозволив виявити групу основних факторів впливу на підприємство і проаналізувати їх. Автором запропонована схема впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на управління персоналом на прикладі холдингу, яка дозволила виділити роль і вплив кожного з елементів і визначити «вузькі місця» у діяльності підприємства, що впливають на збої в кадровій політиці.

Safarova R. The influence of external and internal factors on personnel management of industrial enterprise.

That influences an important internal factor, on control system there is a personnel of enterprise, because is labour potential of enterprise and motive force of his innovative development. In the article the tendencies of height of meaningfulness of influence of external and internal factors are examined on control system by the personnel of modern industrial enterprise. To the external factors of direct influence customers, behave competitors, shareholders, suppliers and labour resources of holding. Government control, political instability in a country, system of education,, come forward the external factors of indirect influence level of culture of country and development of science. Analysed all factors of affecting control system of personnel, it is possible to draw conclusion, that for the successful decision of strategic tasks of effective management a primary value has determination of influence of all factors the personnel of enterprise on the indexes of estimation of efficiency of labour, timely and complete use of backlogs of height and perfection on the base of it scientifically reasonable system of analysis and planning of the labour and estimation of management efficiency productivity by the different categories of personnel of enterprise. Conducted by an author in-process the analysis of external and internal environment of industrial enterprise allowed to educe the group of basic factors of influence on an enterprise and analyse them. The chart of influence of external and internal factors offers an author on a management by a personnel example of holding, that allowed to distinguish a role and influence of each of elements and define "bottlenecks" in activity enterprises influencing on failures in skilled politics.

Сафарова Р.В. Влияние внешних и внутренних факторов на управление персоналом промышленного предприятия.

Важным внутренним фактором, который влияет на систему управления является персонал предприятия, так как является трудовым потенциалом предприятия и движущей силой его инновационного развития. В статье рассматриваются тенденции роста значимости влияния внешних и внутренних факторов на систему управления персоналом современного промышленного предприятия. К внешним факторам прямого воздействия относятся покупатели, конкуренты, акционеры, поставщики и трудовые ресурсы холдинга. Внешними факторами косвенного воздействия выступают государственное регулирование, политическая нестабильность в стране, система образования, уровень культуры страны и развитие науки. Проанализировал все факторы воздействия на систему управления персоналом, можно сделать вывод, что для успешного решения стратегических задач эффективного управления персоналом предприятия первостепенное значение имеет определение влияния всех факторов на показатели оценки эффективности труда, своевременное и полное использование резервов роста и совершенствования на базе этого научно обоснованной системы анализа и планирования производительности труда и оценки эффективности управления различными категориями персонала предприятия. Проведенный автором в работе анализ внешней и внутренней среды промышленного предприятия позволил выявить группу основных факторов влияния на предприятие и проанализировать их. Автором предложена схема влияния внешних и внутренних факторов на управление персоналом примере холдинга, которая позволила выделить роль и влияние каждого из элементов и определить «узкие места» в деятельности предприятия, влияющие на сбои в кадровой политике.

Постановка проблемы. У сучасних умовах проблема залежності сучасних підприємств від впливу зовнішніх і внутрішніх факторів досліджена недостатньо. Існує необхідність уточнення впливу цих факторів на управління персоналом і продуктивність праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сучасних тенденцій впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на підприємства присвячено ряд робіт вітчизняних і зарубіжних учених: О.О.Гетьмана, Н. Б Кузнецової, Є.І. Кудрявцевої.

Мета роботи. Дослідження ролі впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на управління персоналом підприємства, а також вивчення групи основних факторів на прикладі великого металургійного холдингу.

Виклад основного матеріалу. Для успішного виконання завдань в галузі ефективного управління персоналом важливе значення має вивчення зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на управління персоналом, на продуктивність праці, на повне і своєчасне використання резервів зростання, вдосконалення науково-обґрунтованої системи планування та аналізу оцінки ефективності управління персоналом та продуктивності праці.

Фактори зовнішнього середовища - це фактори, які знаходяться поза підприємством, оскільки воно як відкрита система залежить від зовнішнього світу у відношенні поставок енергії, ресурсів, споживачів і кадрів. Зовнішнє середовище буває непрямого і прямого впливу [1]. Прямий вплив безпосередньо впливає на діяльність підприємства. До таких факторів відносять акціонерів, постачальників, трудові ресурси, установи і закони державного регулювання, споживачі, профспілки і конкуренти. Серед непрямого впливу - це фактори, які можуть і не надавати прямого впливу, але позначаються на функціонуванні організації. Це такі фактори як політичні та соціокультурні зміни, істотні для організації події інших країн, вплив групових інтересів.

До внутрішніх факторів належать: персонал (потенціал, структура, чисельність, кваліфікація, продуктивність праці, вартість робочої сили, плинність кадрів, потреби та інтереси працівників), виробництво (структура, обсяг, номенклатура продукції, темпи виробництва, наявність соціальної інфраструктури, місцезнаходження виробництва,

контроль якості тощо), фінанси та облік (рентабельність, прибутковість, платоспроможність і фінансова стійкість підприємства), організація управління (рівень менеджменту, система управління, організаційна структура, організаційна культура, стиль керівництва, організація системи внутрішньофірмових комунікацій, імідж і престиж фірми).

Узагальнюючи всі фактори, можна зробити висновок, що до зовнішніх факторів належать навколишнє середовище, система державного устрою і порядку, система знань, людина і історична система, а до внутрішніх відносяться фактори, пов'язані з діяльністю самого підприємства.

Зовнішнє середовище організації можна охарактеризувати як всю сукупність факторів, що впливають на діяльність організації, а саме: споживачі, конкуренти, урядові установи, постачальники, фінансові організації, джерела трудових ресурсів, а також наука, культура, стан суспільства і природні явища.

Держава впливає на підприємства через законодавче регулювання діяльності. Зазнають змін різні форми звітності підприємств і організацій, змінюється податкове і митне регулювання. Стан законодавства характеризується складністю, рухливістю і невизначеністю. Невизначеність виникає з того, що вимоги одних організацій вступають у протиріччя з іншими, і в той же час за багатьма організаціями стоять урядові органи, які примусово забезпечують виконання таких вимог.

Внутрішнє середовище організації - це та частина загального середовища, яка знаходиться в рамках організації та надає постійний і найбезпосередніший вплив на функціонування організації.

Головні елементи внутрішнього середовища: цілі - конкретний кінцевий стан або бажаний результат, на досягнення якого спрямовані зусилля організації; структура - кількість і склад її підрозділів, ступенів управління в єдиній системі; завдання - робота, яка повинна бути виконана заздалегідь встановленим способом і у встановлені терміни; технологія - прийнятий порядок зв'язків між окремими видами робіт; люди - колектив організації; організаційна культура - система колективно поділених цінностей, переконань, що робить вплив на поведінку окремих працівників; корпоративна культура - це сукупність пануючих в організації ціннісних уявлень, норм і зразків поведінки, що визначають зміст і модель діяльності співробітників незалежно від їх посадового становища і функціональних обов'язків. Усі відзначені змінні взаємодіють між собою і дозволяють забезпечити досягнення поставлених цілей організації.

На прикладі великого металургійного холдингу був проведений аналіз впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на управління персоналом (см. рис. 1)

Аналіз показав, що і внутрішні і зовнішні фактори безпосередньо впливають на політику системи управління персоналом. З групи внутрішніх факторів найбільший вплив роблять два фактори - структура холдингу і персонал його підприємств. Структура має визначальне значення для конкурентоспроможності та ефективності діяльності і, в свою чергу, сама залежить від внутрішніх і зовнішніх факторів. «Метінвест» є міжнародною вертикально інтегрованою гірничо-металургійною групою компаній. У його структуру входять видобувні і металургійні підприємства в Україні, Європі та США, а також мережа продажів з охопленням ключових світових ринків. У 2011 році «Метінвест» здійснив зміну організаційної моделі, що допомогло об'єднати відповідні напрями діяльності в рамках двох дивізіонів, металургійна і гірничодобувна.

Компанія також виділила функцію продажів, раніше фрагментовану за напрямками діяльності різних дивізіонів в єдину функцію і централізувала інші функції - так, закупівля логістика стали частиною Дирекції ланцюжка поставок, дозволяючи компанії визначати пріоритети у відносинах з клієнтами і забезпечувати можливість адаптації сортаменту виробленої продукції до мінливої обстановці на світовому ринку [2]. Нова організаційна структура, відповідна бізнес-моделі Метінвесту, і прагнення до більш сильної вертикальної інтеграції дозволять компанії реалізувати мету з управління кожною ланкою ланцюжка створення вартості від видобутку до виробництва кінцевої продукції із сталі і ще більше

підвищати ефективність. Важливим фактором внутрішнього середовища підприємства є корпоративна культура. Це сукупність цінностей, засад і етичних норм, прийнятих для даної групи людей. Вона унікальна для кожної корпорації. До структури корпоративної культури відносяться: філософія підприємства, місія підприємства, стиль керівництва, система мотивації співробітників, а також система заохочення і штрафних санкцій для колективу.

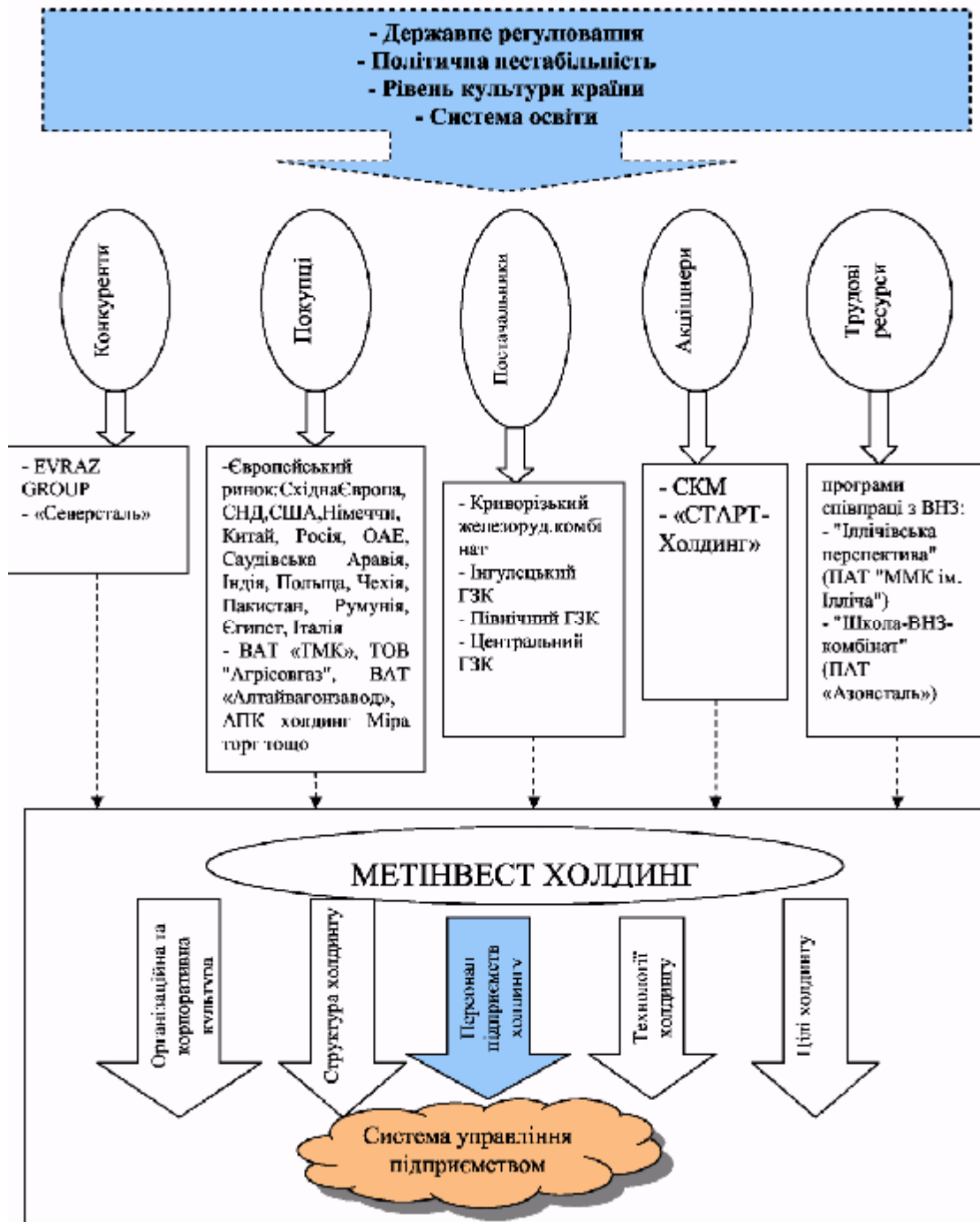

Рисунок 1. Аналіз впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на управління персоналом холдингу

До зовнішніх факторів прямого впливу відносяться покупці, конкуренти, акціонери, постачальники і трудові ресурси холдингу. Конкуренція безумовно є одним з найважливіших інструментів щодо забезпечення економічного зростання і розвитку. Вона стимулює компанії до нововведень, боротьби за споживача, сприяє поліпшенню якості товарів і послуг, при деяких обставинах сприяє зниженню цін. Конкурентами «Метінвесту» є Evraz Group - великий російський гірничо-металургійний холдинг, що об'єднує підприємства з видобутку залізної руди, виробництва металу і коксу, а також збуту металу в Росії, Україні та інших

країнах та «Северсталь» - Череповецький металургійний комбінат, один з найбільших інтегрованих заводів з виробництва сталі у світі [2;3]. Не менш важливим фактором впливу є структура збуту, яка включає в себе все те, що відбувається з товаром у проміжку часу після його виробництва і до початку споживання, а часом і після, у забезпеченні сервісу[4]

Збутова політика - актуальна і значима сфера діяльності підприємства.. У структуру групи підприємств входять видобувні і металургійні підприємства, що знаходяться в Україні, Європі та США, а також мережа продажів з охопленням всіх ключових світових ринків. ТОВ "Метінвест Євразія" - оптово-роздрібний канал збуту металопрокату групи "Метінвест" в Російській Федерації. Компанія здійснює реалізацію продукції ММК ім. Ілліча, "Запоріжсталі", "Азовсталі", Єнакіївського метзаводу та інших виробників на російському ринку через мережу філій, що включає в себе більше 30 складів і металобаз в Центральному, Південному, Північно-Кавказькому, Північно-Західному і Приволзькому Федеральних округах РФ. Основними споживачами продукції "Метінвест Євразії" є підприємства машинобудування, металургії, будівництва, ЗМК, а також металоторгівельної компанії і СМЦ - понад 3000 підприємств Росії[2].

Вибір постачальників сировини - найважливіший момент всього виробництва, від цього вибору безпосередньо залежить якість кінцевого продукту. Політика Метінвесту в області закупівель передбачає здійснення закупівель на тендерній основі, що дозволяє добитися значної економії коштів при збереженні високих якісних характеристик ресурсів. Для забезпечення реалізації закупівельної політики на комбінаті функціонує тендерний відділ, завданням фахівців якого є взаємодія з постачальниками торгово-матеріальних цінностей, виконавців робіт та послуг та координація діяльності у цій галузі всіх структурних підрозділів підприємства [5].

Висновок. Здійснений аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища промислового підприємства дозволив виявити групу основних факторів впливу на підприємство і проаналізувати їх. У роботі автором запропонована схема впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на управління персоналом на прикладі холдингу, яка дозволила виділити роль і вплив кожного з елементів і визначити «вузькі місця» у діяльності підприємства, що впливають на збої в кадровій політиці. Аналіз показав, що з групи внутрішніх факторів найбільший вплив роблять два фактори - структура холдингу і персонал його підприємств. До основних зовнішніх факторів прямого впливу відносяться конкуренти, постачальники і покупці, а до факторів непрямого впливу - державне регулювання, яке впливає на інші сфери діяльності - систему освіти та культури, а також розвиток науки та техніки.

Сучасне управління підприємством повинне частково ґрунтуватися на адаптації до мінливих факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, а також на цілеспрямованому впливі на них. Вище управління підприємством повинне формувати власний погляд на бажаний напрямок розвитку окремих факторів середовища.

Список використаних джерел:

1. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видання. / О.О.Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
2. Офіційний сайт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» http://www.metinvestholding.com/ua/investors/ir_news/show/188
3. Кузнєцова Н. Б. Оцінка трудового вкладу та ефективності праці працівників / Н. Б. Кузнєцова, А. Ш. Галімова // Молодий учений. - 2013. - № 1. - С. 136-138.
4. Кудрявцева Є.І. Управління персоналом. Навчальний зошит. Спб: Изд-во МІПК, 2008р.

Ключові слова: інноваційний розвиток, персонал холдингу, фактори впливу, конкуренти та постачальники, кадрові технології, управління персоналом.

Ключевые слова: инновационное развитие, персонал холдинга, факторы влияния, конкуренты и поставщики, кадровые технологии, управление персоналом.

Keywords: innovation development, personnel holding, impact factors, competitors and suppliers, human technology, human resource management.